
بسم الله الرحمن الرحيم

شرح جامع

حسابرسی

«حسابداری»

مولفان: حجت الله فرزانی – رضا غلامی

انتشارات ارشد

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را در اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجائی که درحوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای رفرنس(منابع) مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش می‌شد تمامی منابع پراکنده و گاهاً دست نایافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می شدند، که خدشه‌ای بر آنها وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزهٔ آزمون‌های سراسری – آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی که شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد که حائز رتبه‌های تک رقمی کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نایل آیید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای داوطلبان عزیز را پوشش داده است. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنا براین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشـــــر

www.arshadbook. ir

تقدیم به:

تمامی اساتید بزرگواری که در دوران تحصیل از محضرشان بهره جسته‌ایم.
به مصداق فرمایشات امیر مومنان علی علیه‌السلام که :
«هر کس به من حرفی آموخت، مرا بنده خویش ساخت»

(فرزانی - غلامی)

پیشگفتار مولف

امروزه سعی و تلاش فراوانی در تدوین استانداردها و اصول حسابرسی توسط مجامع علمی و حرفه‌ای حسابداری صورت گرفته است. در ایران نیز استانداردهای حسابداری و حسابرسی به صورت هماهنگ با استانداردهای بین‌المللی و فرهنگ ایرانی تدوین می‌گردد. با این حال کمتر کتاب حسابرسی را می‌توان یافت که به استانداردهای حسابرسی توجه داشته باشد، از این رو مولفان این کتاب بر خود دیدند که با تالیف کتاب حاضر گامی کوچک در تعالی حرفه حسابرسی و دانشجویان رشته حسابداری بردارند.

کتابی که اکنون پیش رو دارید، برای نخستین بار با چنین ویژگی‌هایی در رشته حسابرسی در ایران تالیف می‌شود. این کتاب شامل دوازده فصل مطابق با سر فصلهای مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد که هر فصل آن دارای بخش‌هایی از جمله:

- شرح درس و موضوع فصل
- خلاصه فصل مربوطه
- نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ایران متناسب با موضوع فصل مربوطه
- پرسش‌های چهار گزینه‌ای مولفان
- سوالات طبقه‌بندی شده آزمون‌های سراسری و دانشگاه آزاد فصل مربوطه می‌باشد.

همانگونه که مشخص است تمایز عمده این اثر با سایرین در نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ایران متناسب با موضوع فصل مربوطه می‌باشد که جهت آشنایی شما سروران گرامی با استانداردهای موجود حسابرسی در ایران تهیه شده است.

با تمام سعی و تلاشی که برای هرچه مفیدتر بودن مطالب کتاب به عمل آمده است، بدیهی است که خالی از اشتباه و خطا نباشد از این رو از همکاران، دانشجویان و علاقه‌مندان گرامی انتظار می‌رود نظرات اصلاحی و سازنده خود را جهت بهبود چاپ‌های بعدی این کتاب به آدرس الکترونیکی farzani.ses@gmail.com یا Smsgholami@gmail.com ارسال فرمایند.

در پایان از تمامی اشخاصی که در تهیه کتاب ما را یاری کرده‌اند تشکر و قدردانی می‌نماییم؛ از جمله مدیریت محترم دانشکده علوم اقتصادی و جناب آقایان محمدحسین فرزانی، احمد غلامی و همچنین جناب آقای حمید قهرمانی مدیریت محترم موسسه انتشارات ارشد و همکارانشان.

با احترام

حجت‌اله فرزانی – رضا غلامی حسین‌آباد

فهرست مطالب

عنوان **صفحه**

فصل اول: حرفه حسابرسی: تعاریف و نقش‌ها

مقدمه ۱۳
تعریف حسابرسی ۱۳
هدف از حسابرسی ۱۳
نقش اعتباردهی حسابرسی ۱۴
نقش اقتصادی حسابرسی ۱۵
انواع حسابرسان ۱۵
انواع حسابرسی ۱۶
استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی ۱۷
گزارش حسابرسان ۱۹
خلاصه فصل ۲۳
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ۲۵

فصل دوم: آیین رفتار حرفه‌ای و مسئولیت‌های قانونی

آیین رفتار حرفه‌ای ۳۸
اصول بنیادی ۴۴
احکام ۴۴
مسئولیت‌های قانونی حسابرسان ۴۴
برنامه‌ریزی حسابرسی ۴۸
مستند سازی مراحل برنامه‌ریزی ۵۰
خلاصه فصل ۵۲
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ۵۴

فصل سوم: کنترل‌های داخلی

تعریف ساختار کنترلهای داخلی ۶۹
انواع کنترل‌های داخلی ۷۲
اجزا سیستم کنترل‌های داخلی ۷۳

عنوان ..... صفحه

محدودیتهای ساختار کنترل داخلی ۷۷
ارزیابی سیستم کنترل داخلی توسط حسابرسان ۷۷
شرایط قابل گزارش و نامه مدیریت ۸۰
کنترل‌های داخلی در واحدهای تجاری کوچک ۸۱
خلاصه فصل ۸۲
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ۸۴

فصل چهارم: شواهد حسابرسی در فرآیند حسابرسی

تعریف شواهد حسابرسی ۹۹
انواع شواهد حسابرسی ۱۰۰
مخارج تامین شواهد حسابرسی ۱۰۵
روش‌های رسیدگی به رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه و روش‌های رسیدگی به این رویدادها ۱۰۶
معاملات با اشخاص وابسته و شواهد مرتبط با آن ۱۰۷
خلاصه فصل ۱۰۹
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ۱۱۰

فصل پنجم: نمونه‌گیری در فرآیند حسابرسی واحد مورد رسیدگی

تعریف نمونه گیری ۱۲۵
انتخاب اقلام در نمونه‌گیری ۱۳۰
نمونه‌گیری برای آزمون کنترل‌ها ۱۳۲
نمونه‌گیری برای آزمون‌های محتوا ۱۳۳
ارزیابی نتایج نمونه ۱۳۴
خلاصه فصل ۱۳۵
نکات برجسته استانداردهای حسابرسی ایران ۱۳۶

فصل ششم: کاربرگهای حسابرسی و کنترل کیفیت حسابرسی‌ها

مقدمه ۱۴۷
نقش کاربرگ‌های حسابرسی ۱۴۷
ماهیت محرمانه کاربرگ‌ها ۱۴۷
مالکیت کاربرگ‌های حسابرسی ۱۴۸
کاربرگ‌های حسابرسی و مسئولیت حسابرسان ۱۴۸
انواع کاربرگ‌ها ۱۴۸

عنوان..... صفحه

انواع پرونده‌های حسابرسی.....۱۴۹
بررسی کاربرگ‌های حسابرسی.....۱۵۰
کنترل کیفیت در سطح موسسه حسابرسی.....۱۵۱
کنترل کیفیت در سطح هر کار حسابرسی.....۱۵۲
بررسی همپیشگان.....۱۵۲
خلاصه فصل.....۱۵۳
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....۱۵۴

فصل هفتم: طراحی برنامه‌های حسابرسی؛ رسیدگی به مدارک عمومی

مقدمه.....۱۶۹
بخش اول: بخش سیستم برنامه حسابرسی (رسیدگی ضمنی حسابرسی).....۱۶۹
بخش دوم: بخش آزمون‌های محتوای برنامه حسابرسی (رسیدگی نهایی حسابرسی).....۱۶۹
اهداف برنامه حسابرسی.....۱۷۰
رسیدگی به مدارک عمومی صاحبکار.....۱۷۲
بررسی و آزمون مدارک حسابداری.....۱۷۳
دفتر کل.....۱۷۳
دفتر روزنامه عمومی.....۱۷۴
خلاصه فصل.....۱۷۱
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....۱۷۶

فصل هشتم: کنترل‌های داخلی و رسیدگی‌های اثباتی دارایی‌های جاری

وجوه نقد و بانک.....۱۸۷
سرمایه‌گذاری‌ها.....۱۹۱
حسابهای دریافتنی، اسناد دریافتنی و معاملات فروش.....۱۹۲
موجودی‌های مواد و کالا و بهای تمام شده کالای فروش رفته.....۱۹۵
خلاصه فصل.....۲۰۰
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....۲۰۱

فصل نهم: کنترل‌های داخلی و رسیدگی‌های اثباتی دارایی‌های غیرجاری

دارایی‌های ثابت مشهود (اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات).....۲۱۶
دارایی‌های نامشهود.....۲۱۸
خلاصه فصل.....۲۱۹
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران.....۲۲۰

عنوان..... صفحه

فصل دهم: کنترل‌های داخلی و رسیدگی‌های اثباتی بدهی‌ها، حقوق صاحبان سرمایه و تغییرات آن و تکمیل حسابرسی

حسابهای پرداختنی..... ۲۳۲
بدهی‌های بلند مدت بهره دار..... ۲۳۴
بدهی‌ها و زیان‌های احتمالی..... ۲۳۶
حقوق صاحبان سرمایه..... ۲۳۷
درآمدها و هزینه‌ها..... ۲۳۸
حسابرسی صورت جریان وجوه نقد..... ۲۴۰
سایر مراحل تکمیل حسابرسی نهایی..... ۲۴۱
خلاصه فصل..... ۲۴۲
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران..... ۲۴۳

فصل یازدهم: گزارش حسابرسان

مقدمه..... ۲۵۶
اجزای اصلی گزارش حسابرسان مستقل..... ۲۵۶
انواع اظهارنظر حسابرسان..... ۲۵۹
گزارش حسابرسان درباره صورت‌های مالی مقایسه‌ای..... ۲۶۵
گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی در مورد صورت‌های مالی تلفیقی گروه و واحد تجاری اصلی..... ۲۶۵
اتکا بر کار سایر حسابرسان در حسابرسی صورت‌های مالی تلفیقی..... ۲۶۶
تداوم فعالیت..... ۲۶۶
خلاصه فصل..... ۲۶۹
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران..... ۲۷۰

فصل دوازدهم: سایر خدمات اعتباردهی حسابرسان و خدمات مالی

مقدمه..... ۲۸۸
خدمات اعتباردهی حسابرسان..... ۲۸۸
حسابرسی موارد خاص (حسابرسی ویژه)..... ۲۸۸
بررسی اجمالی صورت‌های مالی (حسابرسی میان دوره‌ای)..... ۲۹۰
اجزای روش‌های مورد توافق..... ۲۹۱
خدمات حسابداری و مالی..... ۲۹۱
خلاصه فصل..... ۲۹۳
نکات برجسته از استانداردهای حسابرسی ایران..... ۲۹۴
منابع و مآخذ..... ۳۰۱

فصل اول

حرفه حسابرسی: تعاریف و نقش‌ها

عناوین اصلی

- مقدمه
- تعریف حسابرسی
- هدف از حسابرسی
- نقش اعتباردهی حسابرسی
- نقش اقتصادی حسابرسی
- انواع حسابرسان
- انواع حسابرسی
- استانداردهای پذیرش شده حسابرسی
- گزارش حسابرسان

فصل اول

حرفه حسابرسی: تعاریف و نقش‌ها

مقدمه

پس از آغاز انقلاب صنعتی در قرن نوزدهم و تغییر عصر تولید از شیوه‌ی سنتی و دستی به تولید انبوه، کارخانه‌های بزرگ و طرح‌های عظیم صنعتی به مرحله‌ی اجرا درآمد. اجرای این عملیات نیاز به سرمایه‌های کلان داشت که از توان مالی یک یا چند سرمایه‌گذار منفرد خارج بود از این رو نیاز به بازار سرمایه برای جلب سرمایه‌های کوچک احساس شد. تشکیل شرکتهای سهامی این امکان را فراهم آورد تا تعداد زیاد سرمایه‌گذار، در تشکیل یک واحد اقتصادی مشارکت نمایند.

شرکت‌های سهامی توسط افرادی اداره می‌شوند که منتخب سهامداران می‌باشند. از آنجایی که منابع تهیه‌کنندگان اطلاعات (مدیریت) با منافع استفاده‌کنندگان از آن مغایرت دارد، پس نیاز به رسیدگی اشخاص ثالث می‌باشد یعنی افرادی با صلاحیت و صداقت حرفه‌ای که بتوانند مشخص کنند اطلاعاتی که بر آن اتکا می‌شود تصویری مطلوب و کامل از واقعیت ارایه می‌دهد یا خیر. این نیاز منجر به ایجاد حسابرسی گردید.

تعریف حسابرسی

حسابرسی[1] فرآیند سیستماتیکی است جهت گردآوری و ارزیابی وقایع مربوط به اثبات ادعاهای مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی و کوششی است جهت تعیین میزان مطابقت بین موارد اثبات شده با ملاک‌های موجود و ارتباط نتایج به دست آمده به منافع استفاده‌کنندگان.

حسابرسی به مفهوم اعم کلمه عبارتست از هرگونه رسیدگی که به منظور اظهارنظر نسبت به درستی هرگونه مدارک و اسناد مالی توسط شخصی مستقل از تهیه‌کننده یا تهیه‌کنندگان آن مدارک و اسناد به عمل آید.

در هر حسابرسی بایستی حدود رسیدگی به منظور تعیین و محدود کردن مسئولیت حسابرسان، بیان شود. مبنای گزارش حسابرسی را رسیدگی‌های حسابرسان مستقل فراهم می‌آورد. حسابرسان نسبت به مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی اظهارنظر نمی‌کنند مگر با اجرای رسیدگی.

هدف از حسابرسی

تا مدتها هدف از حسابرسی کشف تقلب[2] و اشتباه[1] بود این هدف با توسعه اقتصاد و تجارت دائماً در حال تغییر بوده است، امروزه این هدف به صورت اثبات وضعیت و عملکرد مالی درآمده است و کشف تقلب یک هدف جزئی به شمار می‌رود، این عقیده از حدود ۱۹۴۰ شکل یافته و تا امروز باقی مانده است و در حال حاضر هدف از حسابرسی به شرح زیر بیان می‌شود:

---

۱. Auditing

۲. Fraud

هدف از حسابرسی صورت‌های مالی تعیین میزان ارائه منصفانه صورت‌های مالی، در راستای اصول پذیرفته شده و متداول حسابداری است که در این راستا حسابرس باید طبق استانداردهای پذیرفته شده و متداول حسابرسی[۲] عمل نماید، حسابرس نتایج رسیدگی‌هایش را در گزارش خود درج خواهد کرد. بنابراین هدف حسابرسی اظهار نظر نسبت به صورت‌های مالی و ابزار آن رسیدگی به آن‌ها می‌باشد.

نقش اعتباردهی[۳] حسابرسی

حرفه حسابرسی مستقل[۴] وظیفه‌ی اعتباردهی به صورت‌های مالی را به عهده دارد. به این معنا که، حسابرس مستقل از مطلوبیت ارائه و قابلیت اتکای صورت‌های مالی، اطمینان نسبی دهد. نقش اعتباردهی در دو مرحله زیر صورت می‌گیرد:

- جمع‌آوری شواهد حسابرسی
- گزارش حسابرسی

در مرحله اول حسابرس مستقل، رسیدگی را اجرا و شواهدی را تهیه می‌کند تا بتواند نظر کارشناسی اظهار کند. در مرحله‌ی دوم، نظر حسابرس درباره مطلوبیت ارائه و قابلیت اتکای صورت‌های مالی در قالب گزارش حسابرسی به استفاده‌کنندگان منتقل می‌شود.

اعتباردهندگان به صورت‌های مالی باید هم دارای صلاحیت فنی لازم و هم مستقل از شرکت باشند.

حسابرسی در قرن بیستم

مراحل اصلی تکاملی حسابرسی در قرن بیستم در یک نظر کلی به شرح زیر است:

- تغییر هدف حسابرسی به تعیین مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی.
- افزایش مسئولیت حسابرس در برابر اشخاص ثالث.
- تغییر در روشهای حسابرسی، از رسیدگی مفصل به رسیدگی بر اساس نمونه‌گیری.
- تشخیص ضرورت ارزیابی کنترل داخلی برای تعیین آزمون‌ها و نمونه‌گیری‌ها.
- تهیه روش‌های جدید حسابرسی و استفاده از کامپیوتر به عنوان ابزار حسابرسی.
- تشخیص حسابرس به ضرورت حفاظت از خود در برابر دعاوی حقوقی.
- افزایش تقاضا برای افشای به موقع اطلاعات شرکت‌های سهامی.

عوامل توجیه‌کننده نیاز به حرفه حسابرسی

- تضاد منافع بین تهیه‌کنندگان (مدیریت و کارکنان شرکت) و استفاده‌کنندگان اطلاعات (سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و...)
- پیامدهای اقتصادی با اهمیت و توسعه آن
- پیچیدگی صورت‌های مالی
- عدم دسترسی مستقیم تصمیم‌گیران به اطلاعات و تهیه‌کنندگان

---

۱. Error

۲. Generally Accepted Auditing Standards (GAAS)

۳.Attest Function

۴. Certified Public Accountant

- الزامات قانونی و عرفی

نقش اقتصادی حسابرسی

همانگونه که قبلاً ذکر شد با توسعه تجارت و گسترش شرکت‌های سهامی، اطلاعات مالی اهمیت روزافزونی پیدا کردند اهمیت این اطلاعات بیشتر از جنبه تاثیرشان بر تصمیمات سرمایه‌گذاران، دولت، مدیران، اعتباردهندگان، اتحادیه‌های کارگری و... می‌باشد. مجموعه‌ی تصمیمات گروه‌های مزبور دارای اثرات و نتایج با اهمیتی در سطح جامعه می‌باشد، بنابراین باید گفت اجرای صحیح اصول و استانداردهای حسابداری و برقراری سیستم مناسب انتقال اطلاعات صحیح در شکل گزارشات مالی و صورت‌های مالی موسسات مختلف در یک کشور اثر بسزایی در تحقق اهداف اقتصادی آن خواهد داشت. به طوری که امروز سرفصل جداگانه‌ای در برنامه‌های کلان اقتصادی برای حسابداری و حسابرسی در نظر گرفته شده است.

نقش حسابرس مستقل در عرضه گزارش‌های مالی

موفقیت و بهبود اقتصاد کشور، چه در جریان فعالیت‌های روزانه و چه در اجرای برنامه‌های بلندمدت، منوط به گزارش صحیح اطلاعات مالی است. بنابراین، چگونه بایستی نسبت به قابل قبول و درست بودن این اطلاعات و محاسبه‌ی صریح اعداد تهیه شده اطمینان لازم حاصل شود؟ سهمی عمده از این پاسخ مربوط به چگونگی وظیفه‌ای است که حسابرسان در رسیدگی به چنین گزارشها و صورت‌هایی ایفا می‌کنند. امروزه، در بسیاری از کشورها صورت‌های مالی رسیدگی شده به وسیله‌ی حسابرسان مستقل وسیله‌ی مناسبی در ابلاغ اطلاعات مربوط به واحد تجاری، به سهامداران، اعتباردهندگان، اشخاص ذینفع و دولت تلقی می‌شود.نقش حسابرس مستقل در گزارشگری مالی، اعتبار بخشیدن به صورت‌های مالی است. اعتبار، یعنی اشخاص خارج از شرکت مانند سهامداران، اعتباردهندگان، دولت و سایر اشخاص می‌توانند به آن اتکا کنند.

انواع حسابرسان

علاوه بر حسابرس مستقل، برخی گروه‌های حرفه‌ای دیگر نیز هستند که برنامه‌های حسابرسی را در مقیاس وسیع اجرا می‌کنند.

الف) حسابرس مستقل: حسابرس مستقل فردی است مستقل از مسئولیت اجرایی که توسط صاحبان دستگاه انتخاب می‌شود تا در مورد صورت‌های مالی که توسط مدیران دستگاه تهیه می‌شود، پس از انجام رسیدگی‌های لازم بر طبق اصول و موازین مشخص اظهارنظر و گزارش خود را به صاحبان دستگاه ارائه نماید.

ب) حسابرس داخلی: حسابرس داخلی کارمند دستگاه بوده و به منظور ارزیابی عملیات حسابداری، امور مالی و سایر فعالیت‌های دستگاه انتخاب و گزارش خود را به مدیران دستگاه ارائه می‌دهد.

ج) ذی حساب یا ناظر مالی: ذی حساب ماموری است که به موجب حکم وزارت دارایی برای ادراه امور حسابداری وزارتخانه یا موسسه دولتی و نگهداری حساب و حفظ اسناد و دفاتر مربوطه منصوب و نیز به عنوان عامل خزانه مسئولیت تحویل و نگهداری وجوه دولتی و سپرده‌ها و اوراق بهادار را به عهده دارد. ذی حساب زیر نظر وزیر یا رئیس موسسه مربوطه وظایف خود را انجام می‌دهد.

د) ممیز دیوان محاسبات عمومی: حسابرس یا ممیز دیوان محاسبات موظف به حسابرسی و رسیدگی به کلیه حساب‌های درآمد و هزینه و سایر دریافت‌ها و پرداخت‌ها و نیز صورت‌های مالی دستگاه‌های دولتی از نظر مطابقت با قوانین ومقرارت مالی و سایر قوانین لازم‌الاجرا، بررسی روش‌ها و کنترل‌های موجود در دستگاه و نهایتاً تجزیه و تحلیل لایحه تفریغ بودجه ارسالی از طرف قوه مجریه و تهیه و ارائه گزارش حاوی نظرات به مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

هـ) بازرس قانونی: فردی است که بر اساس مقررات قانون تجارت ایران توسط مجمع عمومی صاحبان سهام تحت شرایط خاصی تعیین می‌شود. بازرس قانونی علاوه بر صورت‌های مالی، نسبت به گزارش فعالیت‌های هیئت مدیره نیز اظهار نظر می‌کند و گزارشات خود را صرفاً به مجمع عمومی صاحبان سهام ارائه می‌نماید.

و) ممیز مالیاتی: ممیزین مالیاتی طبق قوانین و مقررات مالیات‌های مستقیم به اظهارنامه مالیاتی، ترازنامه و صورت‌حساب سود و زیان تسلیمی مؤدیان مالیاتی رسیدگی و نسبت به قبول یا رد آن و تشخیص میزان درآمد مشمول مالیات مؤدی و تعیین مالیات متعلقه تصمیم‌گیری می‌نمایند.

جایگاه حسابرسی مستقل

شکل زیر بیان‌گر ارتباط اطلاعات حسابداری و نقش حرفه حسابرسی مستقل در آن می‌باشد.

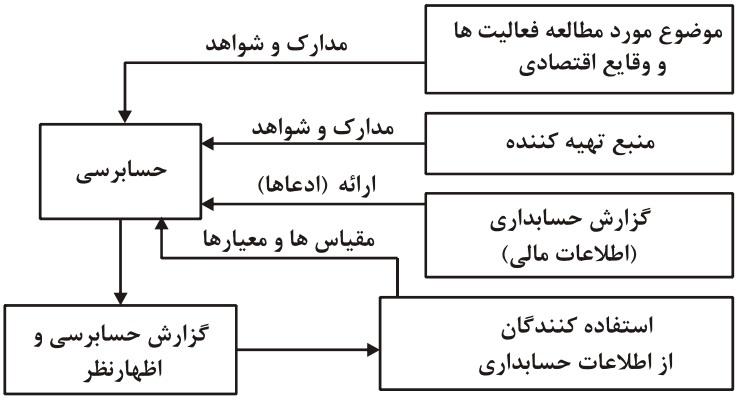

نمودار (۱-۱) گزارشگری اطلاعات حسابداری و نقش حرفه حسابرسی

انواع حسابرسی

الف) از لحاظ زمان انجام کار

۱.حسابرسی ضمنی: اجرای عملیات حسابرسی در طول دوره مالی و قبل از بستن حساب‌ها می‌باشد، به عبارت دیگر رسیدگی به عملیات حسابداری اجرا شده به طور ماهانه و یا در فواصل زمانی دیگر می‌باشد. در حسابرسی ضمنی، علاوه بر رسیدگی به عملیات حسابداری اجرا شده، کنترل‌های داخلی و روش‌های حسابداری واحد مورد رسیدگی نیز از لحاظ کیفیت و صحت اجرا مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و اشکالات موجود، همراه با اصلاحات پیشنهادی، در گزارشی با عنوان نامه مدیریت به صاحب‌کار ارائه می‌شود

۲.حسابرسی نهایی- رسیدگی به حساب‌ها بعد از بستن حساب‌ها و ارائه صورت‌های مالی به حسابرسان می‌باشد که به موجب آن حسابرس نسبت به صورت‌های مالی اظهارنظر می‌کند.

ب) از لحاظ دلیل ارجاع کار

۱. حسابرسی الزامی- رسیدگی به حساب‌های واحد تجاری به موجب قانون می‌باشد که حسابرس حق ندارد به هیچ وجه وظایف قانونی تعیین شده را تعدیل کند. حسابرسی الزامی یا قانونی یک رسیدگی کامل به عملیات یا حساب‌های واحد مورد رسیدگی می‌باشد.

۲. حسابرسی اختیاری- رسیدگی به درخواست صاحبان واحد تجاری می‌باشد که جنبه قانونی نداشته و حدود کار حسابرسی توسط صاحبان شرکت تعیین می‌گردد.در این نوع حسابرسی، حسابرس موظف است در قراردادی که بین او و واحد مورد رسیدگی نوشته می‌شود کاملاً حدود وظایف خود و نوع رسیدگی را تعیین نماید و در گزارش حسابرسی نیز حدود حسابرسی انجام شده را مطرح نماید.

ج) از لحاظ حدود رسیدگی

۱. حسابرسی کامل- رسیدگی به کلیه حساب‌ها و عملیات مالی واحد تجاری مورد رسیدگی توسط حسابرس و اظهار نظر نسبت به تمامی آنها می‌باشد.

۲. حسابرسی محدود- رسیدگی به یک یا تعداد محدودی از حساب‌ها و یا عملیات مالی واحد تجاری مورد رسیدگی و تصریح حدود رسیدگی در گزارش حسابرس می‌باشد.

د) از لحاظ سایر موارد

۱. حسابرسی صورت‌های مالی- رسیدگی به صورت‌های مالی توسط حسابرس مستقل برای تعیین مطابقت نحوه تهیه صورت‌های مالی با استانداردهای حسابداری می‌باشد که از عمده‌ترین استفاده‌کنندگان از گزارشات حاصل از آن، سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان می‌باشد.

۲. حسابرسی رعایت[1]- رسیدگی به میزان انطباق اطلاعات مالی با قوانین وضع شده، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها می‌باشد. رسیدگی به اظهار نامه مالیاتی توسط مقامات مالیاتی، رسیدگی‌های حسابرسان دیوان محاسبات کشور و رسیدگی به بانک‌ها توسط بازرسان اداره بازرسی از جمله حسابرسی‌های رعایت می‌باشد.

۳. حسابرسی عملیاتی[2]- رسیدگی به قسمت‌های خاصی از سازمان برای سنجش نحوه‌ی عمل آن قسمت‌ها می‌باشد به عبارت دیگر فرآیند منظم و سیستماتیک ارزیابی کارایی (استفاده بهتر از منابع موجود)، اثربخشی (رسیدن به هدف‌های تعیین شده) و صرفه اقتصادی عملیات سازمان می‌باشد. نتایج ارزیابی‌ها همراه با پیشنهادات عملی جهت بهبود عملیات به مدیریت گزارش می‌شود در این نوع حسابرسی چون از استانداردهای پذیرفته شده و یا مقررات قانونی استفاده نمی‌شود، در مقایسه با حسابرسی صورت‌های مالی و حسابرسی رعایت، قضاوت کاربرد بیشتری دارد.

۴. حسابرسی مدیریت (عملکرد)- رسیدگی و انطباق عملکرد مدیران واحد تجاری با سیاست‌ها و خط‌ومشی‌های کلان صاحبان سهام می‌باشد که به هدف تعیین میزان کارایی و اثربخشی مدیران واحد تجاری مورد رسیدگی انجام می‌گیرد.

استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی

استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی، استانداردهایی هستند که حسابرس جهت اظهارنظر در مورد تعیین و نحوه ارائه مناسب صورت‌های مالی در رابطه با استانداردهای حسابداری ملزم به رعایت آنهاست و همچنین مقرارت لازم الاجرا برای سنجش کیفیت اجرای عملیات حسابرسی بوده و ماهیت و حدود نتایجی که از اعمال روش‌های حسابرسی به دست می‌یاید را کنترل می‌نماید هدف آنها این است که انجام حسابرسی و ارائه گزارش توسط حسابرسان، بر اساس ضوابط مشخص صورت گیرد.

این استانداردها در تمام مراحل حسابرسی قابل اجرا بوده و به شرح زیر می‌باشند:

الف) استانداردهای عمومی (صلاحیت فردی حسابرسان)

۱.Compliance Audit

۲. Operational Audit

۱. صلاحیت و آموزش فنی- رسیدگی باید توسط فرد یا افرادی اجرا شود که دارای صلاحیت و آموزش فنی کافی به عنوان حسابرس باشند.

مفهوم صلاحیت و آموزش فنی به معنای داشتن موارد زیر می‌باشد:

- تحصیلات دانشگاهی در حسابداری و حسابرسی
- تجربه در حسابرسی و آموزش مستمر
- توانایی استفاده از روش‌های مناسب برای سیستم‌های کامپیوتری
- دانش و آگاهی از صنعت صاحبکار

۲. استقلال[۱] رای- حسابرس یا حسابرسان باید استقلال رای خود را در تمام موارد مربوط به حسابرسی حفظ کنند. استقلال مهمترین استاندارد حسابرسی است. حفظ استقلال در مسائل تخصصی دو جنبه دارد:

الف) استقلال ظاهری: اعمال شده توسط رهنمود و قواعد حرفه‌ای مثل اینکه حسابرس در استخدام شرکت نباشد.

ب) استقلال فکری (باطنی): عدم گرایش به صاحبکار و استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی واحد مورد رسیدگی.

۳. اعمال مراقبت‌های حرفه‌ای (دقت حرفه‌ای)- در اجرای رسیدگی‌ها و تهیه گزارش حسابرسی، باید مراقبت‌های حرفه‌ای لازم به عمل آید. دقت و توجه حرفه‌ای در عملیات حسابرسی و گزارش‌نویسی، همراه با گروه استانداردهای اجرای عملیات و گزارش دهی به ظهور می‌رسد. رعایت این استاندارد احتمال بروز کوتاهی یا از قلم افتادگی با اهمیت را منتفی می‌سازد.

ب) استانداردهای اجرای عملیات

۱. برنامه‌ریزی کار و سرپرستی کارکنان- عملیات حسابرسی باید به میزان کافی و مناسب برنامه‌ریزی شود و در صورت وجود کارکنان، بر کار آنان به گونه‌ای مناسب نظارت شود.

۲. کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی[۲]- برای برنامه‌ریزی حسابرسی و تعیین نوع، زمان‌بندی و میزان آزمون‌هایی که باید اجرا شود، شناختی کافی از ساختار کنترل داخلی باید کسب گردد.

ارزیابی حسابرسان از کنترل‌های داخلی بر مدت، نوع و ماهیت فرآیند حسابرسی تاثیر زیادی دارد.

۳. کسب شواهد کافی و قابل اطمینان- شواهد کافی و قابل اطمینان باید از راه بازرسی، مشاهده، پرس‌وجو و دریافت تاییدیه کسب شود تا مبنایی معقول برای اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی مورد رسیدگی به دست آید.

عبارت قابل اطمینان به کیفیت شواهد مربوط می‌شود، برخی از انواع شواهد، قوی‌تر و متقاعدکننده‌تر از انواع دیگر است.

ج) استانداردهای گزارشگری

۱. طبق اصول پذیرفته شده حسابداری بودن یا نبودن صورت‌های مالی- گزارش حسابرس باید تصریح کند که صورت‌های مالی، طبق اصول پذیرفته شده حسابداری تهیه شده است یا خیر.

۲. تعیین موارد عدم رعایت یکنواختی[۳] (ثبات رویه)- گزارش حسابرس باید شرایطی را که در آن استانداردهای حسابداری نسبت به دوره قبل، به طور یکنواخت رعایت نشده است، مشخص نماید.

---

۱. Independence

۲ Internal Control structure.

۳Consistency.

۳. کفایت افشا[1]- اطلاعات افشا شده در صورت‌های مالی منطقاً کافی تلقی می‌شود مگر آنکه خلاف آن در گزارش حسابرسی بیان شود.

۴. اظهارنظر درباره کلیت صورت‌های مالی- گزارش حسابرس باید یا حاوی یک اظهارنظر درباره صورت‌های مالی به طور کلی، یا بیانگر این موضوع باشد که نظری نمی‌تواند اظهار شود. هنگامی که نظر کلی نتواند اظهار شود، دلایل آن باید بیان گردد. در تمام مواردی که نام حسابرس به نحوی با صورت‌های مالی ارتباط پیدا می‌کند، گزارش باید به طور صریح بیان‌گر ویژگی هرگونه رسیدگی حسابرس، و میزان مسئولیتی باشد که او به عهده می‌گیرد.

استاندارد اول تا سوم بیانگر مواردی هستند که حسابرس می‌تواند در گزارش درج کند و طی این استاندارد، حسابرس نسبت به کلیت صورت‌های اظهارنظر می‌کند.

استانداردهای ده‌گانه مذکور حاوی مقیاس‌های ذهنی همچون برنامه‌ریزی کافی و مناسب، شناخت کافی از ساختار کنترل داخلی، شواهد کافی و قابل اطمینان و افشای کافی است. تصمیم‌گیری در این خصوص، مستلزم به کار گیری قضاوت حرفه‌ای است.

بیانیه‌های استانداردهای حسابرسی

بیانیه‌های استانداردهای حسابرسی، مجموعه نظریه‌هایی است که توسط هیات استانداردهای حسابرسی اظهار شده است. بیانیه‌های استانداردهای حسابرسی، تفسیرهای ده استاندارد پذیرفته شده حسابرسی است. بیانیه‌ها، رسمی‌ترین مرجعی است که حسابرسان در صورت برخورد با مشکلاتی در طول حسابرسی، می‌توانند به آن مراجعه کنند. گرچه بیانیه‌های استانداردهای حسابرسی مفصل‌تر و مشخص‌تر از استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی است، اما معمولاً روش‌های اجرایی خاصی را مقرر نمی‌دارد.

نقش بیانیه‌های استانداردهای حسابرسی در شکل (۲-۱) خلاصه شده است.

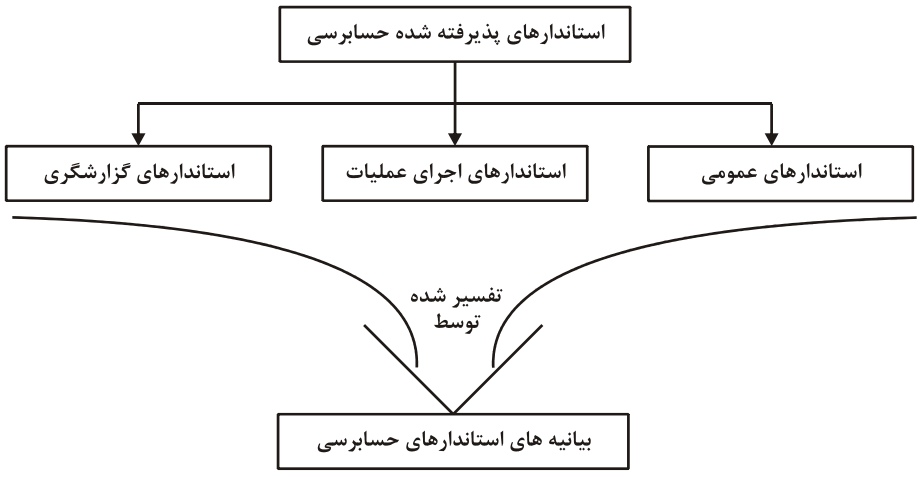

شکل (۲-۱) : نقش بیانیه های استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی

گزارش حسابرسان

گزارش حسابرسی، محصول نهایی رسیدگی به حسابهای مالی یک واحد تجاری می‌باشد که در آن نظر حسابرسان نسبت به صورت‌های مالی صاحبکار اظهار شده است. نوشتن گزارش حسابرسان آخرین مرحله تکمیل یک رسیدگی است. گزارش

---

۱ Disclosure.

حسابرسان در فصول بعدی به طور کامل مورد بحث قرار خواهد گرفت و علت اشاره در این فصل پی بردن به اهمیت گزارش حسابرسان و چگونگی استفاده از آن و همچنین پی بردن به دلیل روش‌های مختلف رسیدگی در یک کار حسابرسی، می‌باشد.

گزارش مقبول (استاندارد)

گزارش مقبول در صورت دارا بودن شرایط زیر ارائه می‌شود:

- صورت‌های مالی طبق استانداردهای حسابداری تهیه شده باشد.
- محدودیت با اهمیتی در جمع‌آوری شواهد لازم برای اظهار نظر وجود نداشته باشد.
- ابهام قابل ملاحظه که بتواند اثر با اهمیتی بر صورت‌های مالی داشته باشد، موجود نباشد.

گزارش مقبول از سه بند به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱.بند مقدمه- بند مقدمه گزارش حسابرسان، بر دو نکته زیر تاکید دارد:

الف) مدیریت شرکت صاحبکار مسئول تهیه و نگهداری مدارک و دفاتر حسابداری و تهیه صورت‌های مالی است.

ب. حسابرسان نسبت به صورت‌های مالی گزارش می‌دهند نه درباره مدارک و دفاتر حسابداری صاحبکار. به عبارت دیگر حسابرسان نسبت به مدارک و دفاتر حسابداری صاحبکار اظهار نظر نمی‌کنند.

۲. بند حدود رسیدگی- بند حدود رسیدگی، نوع و ماهیت حسابرسی حسابرس مستقل را شرح می‌دهد و بیانگر اجرای رسیدگی‌ها بر اساس استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی است و متذکر می‌شود که روش‌ها به طور نمونه‌ای اعمال می‌شود.

۳. بند اظهار نظر- بند اظهارنظر، بیان مختصر نظر حسابرسان بر مبنای رسیدگی‌های اجرا شده، می‌باشد. این بند تنها یک نظر کارشناسانه است و حسابرسان صحت یا واقعی بودن صورت‌های مالی را تضمین نمی‌کنند. در این بند بیان می‌شود که حسابرسان تنها به موضوعات با اهمیت توجه دارند و معیار سنجش مطلوبیت صورت‌های مالی، استانداردهای حسابداری می‌باشد.

📖 **نکته:** با اهمیت یعنی آن قدر مهم که بر تصمیمات منطقی استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی اثر بگذارد. اهمیت به مبلغ و ماهیت یک قلم بستگی دارد.

نمونه گزارش استاندارد حسابرسان به صورت زیر می‌باشد:

گزارش حسابرسی مستقل

به : مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت...

ترازنامه شرکت... از تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳xx و صورت‌های سود و زیان، سود و زیان جامع و جریان وجوه نقد آن برای سال مالی منتهی به تاریخ مزبور، همراه با یادداشت‌های توضیحی یک تا... پیوست، مورد حسابرسی این موسسه قرار گرفته است. مسئولیت صورت‌های مالی با هیئت مدیره شرکت و مسئولیت این موسسه، اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی مزبور بر اساس حسابرسی انجام شده است. (بند مقدمه)

حسابرسی این موسسه بر اساس استانداردهای حسابرسی انجام شده است. استانداردهای مزبور ایجاب می‌کند که این موسسه، حسابرسی را چنان برنامه‌ریزی و اجرا کند که از نبود تحریفی با اهمیت در صورت‌های مالی، اطمینانی معقول بدست آید. حسابرسی از جمله شامل رسیدگی نمونه‌ای به شواهد پشتوانه مبالغ و اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی است. حسابرسی همچنین، شامل ارزیابی اصول و رویه‌های حسابداری استفاده شده و برآوردهای عمده به عمل آمده توسط هیئت مدیره و ارزیابی کلیت ارائه صورت‌های مالی است. این موسسه اعتقاد دارد که حسابرسی انجام شده مبنایی معقول برای اظهار نظر فراهم می‌کند. (بند دامنه رسیدگی)

به نظر این موسسه، صورت‌های مالی یاد شده در بالا، وضعیت مالی شرکت... در تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳XX و نتایج عملیات و جریان وجوه نقد آن را برای سال مالی منتهی به تاریخ مزبور، از تمام جنبه‌های با اهمیت، طبق استانداردهای حسابداری، به نحو مطلوب نشان می‌دهد (بند اظهارنظر)

۲۳ خرداد ماه ۱۳XX موسسه حسابرسی نمونه

نکته: حسابرس می‌تواند گزارش استاندارد را با اضافه کردن چند بند توضیحی به دلایل ابهام با اهمیت قبل از بند اظهارنظر و یا تاکید بر مطالب خاص بعد از بند اظهارنظر، تعدیل کند و اظهارنظر مقبول ارائه دهد.

سایر انواع گزارش حسابرسان

نظر مقبول، نوع اظهارنظری است که صاحبکار می‌خواهد دریافت کند و همچنین، حسابرسان ترجیح می‌دهند آن را ارائه کنند. اما در برخی حسابرسی‌ها، شرایط به گونه‌ای است که حسابرسان نمی‌توانند درباره صورت‌های مالی، نظر مقبول ابراز دارند. این گونه شرایط، یکی از موارد زیر می‌باشد:

- عدم توافق بین حسابرس و صاحبکار به دلیل انحراف از استانداردهای حسابداری
- محدودیت در دامنه رسیدگی
- وجود ابهام بر صورت‌های مالی که رفع آن، مستلزم زمان و رخ دادن وقایعی در آینده است.

گزارش اظهارنظر مشروط[۱]

اگر آثار مالی موارد عدم توافق بین حسابرس و صاحبکار و محدودیت در رسیدگی در مجموع بر صورت‌های مالی صاحبکار با اهمیت باشد، اما اساسی نباشد، نوع اظهارنظر حسابرس مشروط خواهد بود و گزارش با اضافه کردن یک بند شرط و بیان موارد بااهمیت، تعدیل خواهد شد.

گزارش اظهارنظر مردود[۲]

اگر آثار مالی موارد عدم توافق بین حسابرس و صاحبکار در مجموع بر صورت‌های مالی مورد رسیدگی، اساسی باشد، نوع اظهارنظر حسابرس مردود خواهد بود و گزارش با بیان موارد انحراف اساسی تعدیل خواهد شد.

گزارش عدم اظهارنظر[۳]

در صورتی که حسابرس در انجام رسیدگی‌های خود با محدودیت در دامنه رسیدگی و یا ابهام با اثر اساسی بر صورت‌های مالی واحد مورد رسیدگی مواجه شود، امکان اظهارنظر برای حسابرس فراهم نخواهد بود، در نتیجه حسابرس نسبت به صورت‌های مالی، گزارش عدم اظهارنظر صادر خواهد کرد.

به طور خلاصه جدول زیر انواع گزارشات حسابرسی و شرایط تعیین‌کننده نوع گزارش را نشان می‌دهد.

---

۱. Qualified Opinion

۲ Adverse Opinion .

۳ Disclaimer of Opinion.

اهمیت / شرایط	بی‌اهمیت	بااهمیت	اساسی
عدم توافق	مقبول	مشروط	مردود
محدودیت در دامنه رسیدگی	مقبول	مشروط	عدم اظهارنظر
ابهام	مقبول	مقبول با بند توضیحی	عدم اظهارنظر

خلاصه فصل

تعریف حسابرسی- عبارتست از هرگونه رسیدگی که به منظور اظهارنظر نسبت به درستی مجموعه صورت‌های مالی، توسط شخص مستقل از تهیه‌کننده آن به عمل می‌آید.

در هر حسابرسی بایستی حدود رسیدگی به منظور تعیین و محدود کردن مسئولیت حسابرسان، بیان شود.

هدف از حسابرسی- هدف از حسابرسی صورت‌های مالی تعیین میزان ارائه منصفانه صورت‌های مالی در راستای اصول پذیرفته شده حسابداری می‌باشد که حسابرس بر اساس استانداردهای حسابرسی عمل می‌کند.

نقش اعتباردهی حسابرسی- حرفه حسابرسی مستقل وظیفه اعتبار دهی به صورت‌های مالی را به عهده دارد. در واقع حسابرس مستقل از مطلوبیت ارائه و قابلیت اتکای صورت‌های مالی، اطمینان نسبی می‌دهد.

نقش اعتباردهی در دو مرحله می‌باشد: الف) جمع‌آوری شواهد حسابرسی، ب) گزارش حسابرس مستقل.

نیاز به حرفه حسابرسی- از جمله مهمترین عوامل توجیه کننده نیاز به حرفه حسابرسی، تضاد منافع بین تهیه‌کنندگان و استفاده‌کنندگان اطلاعات و پیامدهای اقتصادی و پیچیدگی صورت‌های مالی است.

انواع حسابرسان

۱. حسابرس مستقل
۲. حسابرس داخلی
۳. ذی حساب
۴. ممیز دیوان محاسبات عمومی
۵. بازرس قانونی
۶. ممیز مالیاتی

انواع حسابرسی

الف) از لحاظ زمان انجام کار:

۱. حسابرسی ضمنی
۲. حسابرسی نهایی

ب) از لحاظ دلیل ارجاع کار:

۱.حسابرسی الزامی
۲. حسابرسی اختیاری

ج) از لحاظ حدود رسیدگی

۱. حسابرسی کامل
۲. حسابرسی محدود

د) از لحاظ سایر موارد

۱. حسابرسی صورت‌های مالی

۲. حسابرسی رعایت
۳. حسابرسی عملیاتی
۴. حسابرسی مدیریت (عملکرد)

رسیدگی به اظهارنامه مالیاتی و رسیدگی بانک‌ها توسط بازرسان از نوع حسابرسی رعایت می‌باشد.
حسابرسی عملیاتی در مقایسه با حسابرسی صورت‌های مالی و یا حسابرسی رعایت، مستلزم قضاوت حرفه‌ای بیشتری می‌باشد.

استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی

الف) استانداردهای عمومی

۱. صلاحیت و آموزش حرفه‌ای
۲. استقلال رای
۳. اعمال مراقبت‌های حرفه‌ای

ب) استانداردهای اجرای عملیات

۱. برنامه‌ریزی کار و سرپرستی کارکنان
۲. کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی
۳. کسب شواهد کافی و قابل اطمینان

ج) استانداردهای گزارشگری

۱. طبق اصول پذیرفته شده حسابداری بودن یا نبودن صورت‌های مالی
۲. تعیین موارد عدم رعایت یکنواختی
۳. کفایت افشا
۴. اظهارنظر درباره کلیت صورت‌های مالی

استقلال بهترین استاندارد حسابرسی است. رعایت کامل استانداردهای مراقبت‌های حرفه‌ای احتمال بروز از قلم افتادگی با اهمیت را منتفی می‌کند.

یک گزارش استاندارد حاوی سه بند زیر می‌باشد:

۱. بند مقدمه
۲. بند حدود رسیدگی
۳. بند اظهارنظر
- اظهارنظر مقبول
- اظهارنظر مشروط
- اظهارنظر مردود
- عدم اظهارنظر

نکات برجسته استانداردهای حسابرسی

استاندارد حسابرسی بخش ۱۰: مقدمه

- رعایت استانداردهای حسابرسی در حسابرسی صورت‌های مالی الزامی است. استانداردهای حسابرسی همچنین باید حسب مورد در رسیدگی به سایر اطلاعات مالی و خدمات مرتبط با حسابرسی نیز بکار گرفته شود.
- استانداردهای حسابرسی منحصراً در مورد موضوعات با اهمیت کاربرد دارد.
- استانداردهای حسابرسی را باید به عنوان اصول کلی به کاربرد. روش‌های خاصی که در اجرای هر یک از استانداردها باید بکار گرفته شود، به قضاوت حرفه‌ای حسابرس در هر وضعیت خاص بستگی دارد.

استانداردهای حسابرسی بخش ۲۰: هدف و اصول کلی حسابرسی صورت‌های مالی

- هدف حسابرسی صورت‌های مالی این است که حسابرس بتواند درباره این که آیا صورت‌های مالی از تمام جنبه‌های با اهمیت، طبق استانداردهای حسابداری، تهیه شده است یا خیر، اظهارنظر کند.
- حسابرس باید الزامات اخلاقی مرتبط با حسابرسی را رعایت کند.
- حسابرس باید حسابرسی را طبق استانداردهای حسابرسی انجام دهد.
- حسابرس برای تعیین روش‌های حسابرسی لازم‌الاجرا در هر کار حسابرسی مبتنی بر استانداردهای حسابرسی باید همه استانداردهای حسابرسی مرتبط با آن کار را رعایت کند.
- حسابرس باید حسابرسی را با نگرش تردید حرفه‌ای و با در نظر داشتن این نکته برنامه‌ریزی و اجرا کند که شرایطی ممکن است وجود داشته باشد که موجب تحریف با اهمیت در صورت‌های مالی شود.
- حسابرس در اجرای حسابرسی بر اساس استانداردهای حسابرسی از نبود تحریف با اهمیت (ناشی از تقلب یا اشتباه) در صورت‌های مالی به عنوان یک مجموعه واحد، اطمینانی معقول کسب می‌کند. اطمینان معقول، مفهومی است مرتبط با گردآوری شواهد حسابرسی لازم تا حسابرس بتواند به این نتیجه برسد که صورت‌های مالی به عنوان یک مجموعه واحد،فاقد تحریف با اهمیت است. اطمینان معقول به تمام فرایند حسابرسی مربوط می‌شود.
- حسابرس باید حسابرسی را به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اجرا کند که خطر حسابرسی تا سطحی قابل پذیرش و سازگار با هدف حسابرسی، کاهش یابد.
- مسئولیت تهیه و ارائه صورت‌های مالی طبق چارچوب گزارش‌گری مالی مربوط با مدیریت واحد مورد رسیدگی است، در حالی که مسئولیت حسابرسی، اظهارنظر درباره آنهاست. حسابرسی صورت‌های مالی، رافع مسئولیت مدیریت واحد مورد رسیدگی در قبال صورت‌های مالی نمی‌باشد.

تست‌های تألیفی

۱- حسابرسی چیست؟

۱) بررسی ترازنامه و صورت سود و زیان
۲) بررسی تحلیلی مانده حساب‌ها و گردآوری شواهد توسط حسابرس مستقل
۳) فرآیند سیستماتیک جهت گردآوری شواهد مربوط به اثبات ادعاهای مدیریت به منظور اظهارنظر توسط حسابرس مستقل
۴) هرگونه رسیدگی به دفاتر و اسناد حسابداری توسط حسابرس داخلی

۲- مبنای گزارش حسابرسی:

۱) رسیدگی‌های حسابرسان است
۲) اثبات درستکاری مدیران است
۳) تنها شناخت از فعالیت صاحبکار است
۴) رسیدگی به تمام حسابهای موجود صاحبکار است

۳- هدف از حسابرسی چیست؟

۱) کشف تقلب مدیران
۲) اصلاح اشتباهات کارکنان و مدیران
۳) رعایت و اجرای استانداردهای حسابرسی
۴) اطمینان بخشیدن نسبت به صورت‌های مالی

۴- مهمترین نقش حسابرسان در رسیدگی به صورت‌های مالی کدام گزینه است؟

۱) نقش اقتصادی در اقتصاد کلان
۲) کشف اشتباهات موجود
۳) اعتباردهی به صورت‌های مالی
۴) اطمینان از صحت صورت‌های مالی

۵- اعتباردهی حسابرسان عبارتست از:

۱) ایجاد اطمینان نسبت به عدم وجود تقلب و اشتباه در شرکت مورد رسیدگی
۲) ایجاد اطمینان نسبت به عدم وجود اشتباه یا تحریف با اهمیت در صورت‌های مالی
۳) ایجاد اطمینان نسبت به رعایت مفاد قانون و اساسنامه شرکت مورد رسیدگی
۴) ایجاد اطمینان نسبت به عدم وجود اشتباه یا تحریف با اهمیت در مانده حساب‌ها و مدارک حسابداری

۶- مستقل بودن حسابرس نسبت به صاحبکار خود توسط کدام مرجع ارزیابی می‌شود؟

۱) شخص حسابرس ۲) مجمع عمومی صاحبان سهام ۳) کمیته حسابرسی ۴) جامعه

۷- گزارش حسابرس مستقل به چه کسی می‌باشد؟

۱) مجمع عمومی صاحبان سهام ۲) دیوان محاسبات عمومی ۳) هیئت مدیره ۴) کمیته حسابرسی

۸- کدامیک از موارد زیر از عوامل توجیه کننده نیاز برای حسابرسی می‌باشد؟

۱) تضاد منافع بین تهیه‌کنندگان و استفاده‌کنندگان اطلاعات
۲) پیچیدگی صورت‌های مالی
۳) الزامات قانونی
۴) هر سه مورد

۹- حسابرسی ضمنی در چه زمانی اجرا می‌شود؟

۱) بعد از پایان دوره مالی و بعد از بستن حساب‌ها
۲) در طول دوره مالی و قبل از بستن حساب‌ها
۳) در طول دوره مالی و بعد از بستن حساب‌ها
۴) بعد از پایان دوره مالی و قبل از بستن حساب‌ها

۱۰- ..... رسیدگی به میزان انطباق اطلاعات مالی با قوانین وضع شده و دستورالعمل‌ها می‌باشد.

۱) حسابرسی عملیاتی ۲) حسابرسی رعایت ۳) حسابرسی صورت‌های مالی ۴) حسابرسی عملکرد

۱۱- دلیل مستقل به نظر رسیدن حسابرسان در حین رسیدگی چیست؟

۱) حفظ استقلال فکری ۲) حفظ استقلال ظاهری
۳) حفظ اعتبار حرفه نزد جامعه ۴) رعایت استانداردهای عمومی حسابرسی

۱۲- بررسی کارایی، اثربخشی و صرفه اقتصادی عملیات سازمان، موضوع کدام نوع حسابرسی است؟

۱) حسابرسی رعایت ۲) حسابرسی عملکرد ۳) حسابرسی صورت‌های مالی ۴) حسابرسی عملیاتی

۱۳- هدف از حسابرسی عملکرد چیست؟

۱) تعیین میزان کارایی و اثر بخشی مدیران ۲) ایجاد اطمینان از صحت صورت‌های مالی
۳) گزارش حسابرسی صورت‌های مالی ۴) اطمینان از رعایت الزامات قانونی

۱۴- کدامیک از موارد زیر جز استانداردهای اجرایی عملیات نمی‌باشد؟

۱) برنامه‌ریزی و سرپرستی ۲) کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی
۳) اعمال مراقبت‌های حرفه‌ای ۴) کسب شواهد کافی و قابل اطمینان

۱۵- مسئولیت تهیه صورت‌های مالی با چه کسی است؟

۱) حسابرس مستقل ۲) حسابرس داخلی ۳) هیئت مدیره ۴) مدیر مالی

پاسخ تست‌های تألیفی

۱ - گزینه «۳»

۲ - گزینه «۱»

۳ - گزینه «۴»

۴ - گزینه «۳»

۵ - گزینه «۲»

۶ - گزینه «۴»

۷ - گزینه «۱»

۸ - گزینه «۴»

۹ - گزینه «۲»

۱۰ - گزینه «۲»

۱۱ - گزینه «۳»

۱۲ - گزینه «۴»

۱۳ - گزینه «۱»

۱۴ - گزینه «۳»

۱۵ - گزینه «۳»